

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

## **СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **«Бухгалтерський облік в туристичній діяльності»**

Обов'язкова професійна  
за освітньо-професійною програмою «Туризм»  
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти  
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»  
за спеціальністю 242 «Туризм»

Рекомендовано кафедрою менеджменту  
на 2023-2024 навчальний рік

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни  
«Бухгалтерський облік в туристичній діяльності»

2023 рік

## Загальна інформація про дисципліну

### Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік в туристичній діяльності» є одним із професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців з туризму. Цей курс спрямований на отримання знань щодо побудови та організації системи обліку на підприємствах туристичної сфери з урахуванням специфічних особливостей його ведення в сучасних умовах господарювання. У процесі освоєння курсу здобувачі вищої освіти засвоюють теоретичні основи та практичні навички з бухгалтерського обліку в туристичному бізнесі.

Увага приділяється наданню здобувачам вищої освіти (далі – здобувачі) теоретичних знань і практичних навичок у питаннях методології організації системи обліку в сфері туризму, використання ними облікової інформації для складання фінансової, податкової та ін. видів звітності, прийняття відповідних управлінських рішень з урахуванням сучасних економічних тенденцій в галузі туризму.

### Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Тюріна Діна Миколаївна, доцент кафедри менеджменту, канд. пед. наук, доц.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Лермонтовська, 28, Робочий номер телефону – 707-18-02.
E-mail	7114729@gmail.com
Наукові інтереси	– теоретичні та методологічні засади дослідження туризму; – аналіз ресурсного забезпечення розвитку туристичної індустрії; – особливості ділової етики в туризмі; – особливості обліку туристичної діяльності.
Професійні здібності	– професійні знання і значний досвід теоретико-методологічних засад дослідження в туристичній сфері; – значний досвід проведення навчальних занять у вищій школі із застосуванням творчих форм роботи
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Google Scholar: <a href="https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&amp;user=J86Hm4QAAAAJ">https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&amp;user=J86Hm4QAAAAJ</a> Web of Science: <a href="https://publons.com/researcher/1930881/">https://publons.com/researcher/1930881/</a> (WoS Researcher ID: I-2977-2018). Scopus: <a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56677877800">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56677877800</a> . ORCID: <a href="https://orcid.org/0000-0002-1506-5849">https://orcid.org/0000-0002-1506-5849</a>

### Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в туристичній діяльності» проводяться згідно із затвердженим розкладом. Електронний варіант розкладу розміщено на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00-16.00 в онлайн-форматі. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

*Мета* навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в туристичній діяльності» полягає у формуванні системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах туристичної галузі.

Вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік в туристичній діяльності» забезпечує засвоєння матеріалу дисципліни «Планування і організація туристичного бізнесу».

### Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна
<b>Статус дисципліни</b>	Обов'язкова професійна
<b>Рік підготовки</b>	4 курс
<b>Семестр</b>	7-й
<b>Обсяг дисципліни:</b>	
- в кредитах ЄКТС	4
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	120
<b>Розподіл часу за навчальним планом:</b>	
- лекції (годин)	10
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсова робота (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	108
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль	екзамен

### Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік в туристичній діяльності» ґрунтується на знаннях, набутих здобувачами в результаті вивчення дисциплін загальної підготовки на попередніх етапах навчання, таких як: «Економічна теорія» та «Економіка підприємства».

### Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми Туризм вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.	ПР08
Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та Дотримання стандартів якості і норм безпеки.	ПР09
Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	ПР10
Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.	ПР11
Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	ПР12
Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	ПР13
Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	ПР14
Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.	ПР15
Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.	ПР19
Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР20
Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	ПР21
Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.	ПР22

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Здатність розуміти і пояснювати наявне туристичне законодавство, національні й міжнародні стандарти з обслуговування туристів.	ДР2
Здатність продемонструвати розуміння дотримання професійних і етичних стандартів високого рівня у діяльності в туристичній галузі.	ДР4
Здатність визначати та пояснювати особливості мистецтва спілкування, управління конфліктами і стресами при реалізації послуг туристичної анімації.	ДР5

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку	К25
Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.	К30
<b>Очікувані компетентності з дисципліни</b>	
Здатність до узагальнення інформації, систематизації законодавчо-нормативної бази з бухгалтерського.	
Здатність до засвоєння методичних прийомів бухгалтерського обліку.	
Здатність до узагальнення облікової інформації в балансі як заключної стадії облікового процесу.	
Здатність до класифікації рахунків бухгалтерського обліку та складання бухгалтерських provedень за допомогою подвійного запису.	
Здатність до оцінювання активів та зобов'язань підприємства, здатність до відображення процесу калькулювання в бухгалтерському обліку.	
Здатність відображати основні господарські процеси на рахунках бухгалтерського обліку.	
Здатність до узагальнення інформації в облікових регістрах та до вибору форми бухгалтерського обліку.	
Здатність визнавати, здійснювати оцінку та відображувати в обліку об'єкти основних засобів, нематеріальних активів, виробничих запасів, грошових коштів та дебіторської заборгованості, фінансових інвестицій..	
Здатність відображувати в обліку операції з власним капіталом, зобов'язаннями, розрахунки з оплати праці персоналу, витрати діяльності, доходи і фінансові результати	

## Програма навчальної дисципліни

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

#### ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО ПРЕДМЕТ І МЕТОД

Державне регулювання системи бухгалтерського обліку. Основні нормативні акти, які регламентують побудову та організацію обліку. Національні стандарти обліку. Основні принципи бухгалтерського обліку.

Облікова політика підприємств, її суть і значення.

Предмет бухгалтерського обліку та головні його об'єкти. Класифікація господарських засобів за їх складом, розміщенням і використанням. Класифікація джерел формування господарських засобів.

Поняття, сутність та елементи методу бухгалтерського обліку.

#### ТЕМА 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС

Балансовий метод відображення і узагальнення інформації. Поняття і призначення бухгалтерського балансу. Будова і зміст балансу: актив, пасив, розділи та статті балансу.

Типи господарських операцій та характеристика змін, які вони спричиняють у балансі.

#### ТЕМА 3. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС. ОЦІНЮВАННЯ ТА КАЛЬКУЛЯЦІЯ

Поняття і призначення рахунків. Побудова рахунків: дебет, кредит, обороти, залишок (сальдо). Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки, їх структура. Подвійний запис на рахунках: його сутність і контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Види бухгалтерських проводок.

Синтетичний і аналітичний облік. Рахунки синтетичного й аналітичного обліку. Взаємозв'язок синтетичного й аналітичного обліку. Правила і принципи ведення аналітичного обліку. Узагальнення даних поточного обліку: оборотні відомості по синтетичних рахунках, оборотні відомості по аналітичних рахунках. Взаємозв'язок між системою рахунків і балансом. Шахова відомість. Поняття та значення класифікації рахунків.

Поняття і призначення Плану рахунків. Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку. Характеристика позабалансових рахунків. Облік на позабалансових рахунках.

Вимірники, що застосовуються в обліку, їх характеристика. Основи оцінки. Види оцінок.

Калькуляція як елемент методу бухгалтерського обліку: поняття, значення, об'єкти та види калькуляції.

#### ТЕМА 4. ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ТЕХНІКА І ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Первинне спостереження і його документальне відображення. Бухгалтерський документ і його реквізити. Функції бухгалтерських документів. Принципи документування. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів. Матеріальні носії інформації.

Місце і роль інвентаризації в системі бухгалтерського обліку.

Поняття форми бухгалтерського обліку.

#### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ГОСПОДАРСЬКІ ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

#### ТЕМА 5. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ І ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ.

Документування касових операцій. Відображення касових операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

Види рахунків в банку. Порядок відкриття і закриття рахунків в установах банків. Документування господарських операцій на рахунках в банках за різних форм розрахунків. Облік операцій на поточному рахунку.

Відображення інформації про рух грошових коштів в облікових регістрах Журнальної форми.

Поняття та класифікація дебіторської заборгованості. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості.

#### ТЕМА 6. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В СФЕРІ ТУРИЗМУ

Завдання бухгалтерського обліку основних засобів. Поняття основних засобів, їх класифікація. Оцінка основних засобів. Документальне оформлення обліку руху основних засобів. Синтетичний облік основних засобів. Узагальнення інформації про основні засоби в облікових регістрах Журнальної форми.

#### ТЕМА 7. ОБЛІК ЗАПАСІВ

Завдання обліку та управління виробничими запасами. Організація обліку виробничих запасів, їх класифікація.

Оцінка виробничих запасів: первісна вартість запасів, оцінка вибуття виробничих запасів, оцінка запасів на дату балансу. Оцінка запасів за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Первинний облік запасів. Бухгалтерські рахунки по обліку виробничих запасів.

#### ТЕМА 8. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Організація бухгалтерського обліку зобов'язань. Зміст, характеристика та

структура П(С)БО 11 «Зобов'язання». Поняття, визнання, класифікація та оцінка зобов'язань.

Поняття, види та порядок укладання кредитних договорів. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками.

Облік заборгованості, забезпеченої вексями. Облік розрахунків за авансами одержаними.

## ТЕМА 9. ОБЛІК ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ

Завдання та принципи організації обліку праці та її оплати. Економічний зміст оплати праці та її форми. Зміст, характеристика та структура П(С)БО 26 «Виплати працівникам».

Облік особового складу працівників. Первинний облік затрат праці та її оплати. Порядок обліку нарахувань з оплати праці. Облік утримань із заробітної плати.

## ТЕМА 10. ОБЛІК ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Зміст, характеристика та структура П(С)БО 16 «Витрати». Склад і класифікація витрат. Облік прямих витрат.

Поняття та склад загальновиробничих витрат. Облік загальновиробничих витрат. Розподіл загальновиробничих витрат. Облік собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат майбутніх періодів.

Облік витрат за видами діяльності.

Зміст, характеристика та структура П(С)БО 15 «Дохід». Організація документування операцій, пов'язаних з визначенням доходів та фінансових результатів.

Загальні підходи до організації обліку доходів діяльності: визнання, оцінка та класифікація доходів діяльності. Облік доходів від звичайної діяльності.

Поняття фінансових результатів та порядок визначення фінансових результатів підприємства за видами діяльності.

## ТЕМА 11. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Поняття про звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Склад фінансової звітності та вимоги до неї. Зміст, характеристика та структура НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Мета, структура і техніка складання форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)». Призначення та структура форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форми №3 «Звіт про власний капітал» форми №4 «Звіт про рух грошових коштів».



**Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:**

Назви модулів і тем	заочна форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
<b>7 - й семестр</b>						
<b>Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ</b>						
Тема 1.1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.	14				14	
Тема 1.2. Бухгалтерський баланс.	9	2			7	
Тема 1.3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Оцінювання та калькуляція.	12	2			10	
Тема 1.4. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку.	10	2			8	
<b>Разом за модулем 1</b>	<b>45</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>39</b>	<b>МКР1</b>
<b>Модуль 2. ГОСПОДАРСЬКІ ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ</b>						
Тема 2.1. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості підприємствами туристичного бізнесу	12				12	
Тема 2.2. Облік необоротних активів в сфері туризму	11				11	
Тема 2.3. Облік запасів	12				12	
Тема 2.4. Облік зобов'язань	10				10	
Тема 2.5. Облік праці та її оплати	10	2			8	
Тема 2.6. Облік витрат, доходів і фінансових результатів	9	2			7	
Тема 2.7. Фінансова звітність суб'єктів туристичного бізнесу	11		2		9	
<b>Разом за модулем 2</b>	<b>75</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>69</b>	<b>МКР 2</b>
<b>Всього</b>	<b>120</b>	<b>10</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>108</b>	

**Теми семінарських занять - не передбачено навчальним планом**

### Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансова звітність суб'єктів туристичного бізнесу	2
	<b>Разом</b>	<b>2</b>

### Форми та методи навчання і викладання

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання й викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: *словесні методи навчання* (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); *наочні методи навчання* (ілюстрація, демонстрація, спостереження); *практичні методи навчання* (практична робота);

- методи навчання за характером логіки пізнання: *аналітичний; синтетичний;*

- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: *проблемний виклад; частково-пошуковий;*

- інноваційні методи навчання: *навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи;*

- самостійна робота, а саме використання набутих знань у розв'язанні завдань;

- науково-дослідна робота.

### Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

#### Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

#### Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

#### Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

**Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни**

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
<b>I. Поточний контроль</b>				
Модуль 1	Лекції	3	2	6
	Практичні заняття*			
	Модульний контроль*			6
Разом за модуль 1				
Модуль 2	Лекції	2	2	4
	Практичні заняття*	1	20	20
	Модульний контроль*			
Разом за модуль 2				24
Конспект лекцій				10
Разом за поточний контроль				40
II. Індивідуальна самостійна робота				30
III. Підсумковий екзамен				30
Разом за всі види навчальної роботи				100

\* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- індивідуальної самостійної роботи;
- модульного контролю;
- підсумкового контролю успішності (екзамен).

### Поточний контроль

*Поточний контроль* проводиться на кожному практичному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на лекційному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 2 бали):

1,5 - 2 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових

відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Розвиває власну думку, самостійно добирає приклади;

1,0 - 1,5 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності;

0,5 - 1,0 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки;

0 -0,5 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки;

Викладачем оцінюється самостійність думок, логіка викладу та якість аргументації, повнота розкриття навчальних питань, культура мовлення і діалогу, використання навчальної, наукової та спеціальної літератури, вміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів *на практичному занятті* (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

17-20 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Розвиває власну думку, самостійно добирає приклади;

13-16 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності;

9-12 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки;

5-8 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-4 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на

поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення.

Викладачем оцінюється самостійність думок, логіка викладу та якість аргументації, повнота розкриття навчальних питань, культура мовлення і діалогу, використання навчальної, наукової та спеціальної літератури, вміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки.

### *Конспект лекцій*

Конспект лекцій – це стислий писаний зміст/виклад курсу лекцій однієї навчальної дисципліни; систематично, коротко, логічно й зв'язно передає зміст лекцій курсу; спосіб роботи з текстом, мета якого – зафіксувати й опрацювати його. Кожний здобувач зобов'язаний вести конспект на кожній лекції, стисло занатовуючи поданий викладачем матеріал.

Критерії оцінювання змісту конспектів лекцій здобувача (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

7-10 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем у повному обсязі; здобувач глибоко та всебічно володіє матеріалом конспектом, легко орієнтується у ньому;

5-6 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем у достатньому обсязі; здобувач володіє матеріалом конспекту на достатньому рівні та орієнтується в ньому;

3-4 бали – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем, але не в повному обсязі; в цілому здобувач володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

2 бали – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем не в повному обсязі; здобувач також не в повному обсязі володіє матеріалом конспекту, орієнтуючись у ньому з великими труднощами;

1 бал – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, але питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем частково; поверхневим є володіння здобувачем матеріалом конспекту, він не орієнтується у конспекті;

0 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни відсутній.

## **Індивідуальна самостійна робота**

*Індивідуальна самостійна робота* є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу необхідно виконати практичне завдання за темами з рекомендованих за програмою курсу, розв'язати завдання і захистити його на практичному занятті. Результати роботи повинні бути оформлені та роздруковані на бланках, що надаються здобувачеві.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

25-30 балів – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темах та аргументовано висловлює свої думки, спирається на нормативно-правову базу;

15-25 балів – вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темах, присутні незначні помилки при відображенні об'єктів обліку;

10-15 балів – частково володіє матеріалом та присутні деякі помилки при відображенні об'єктів обліку;

5-10 бали – частково розв'язав окремі ділянки, при цьому допустив суттєві помилки під час виконання завдання;

0-5 бали – завдання не виконано, здобувач не знає відповіді на поставлені питання;

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість у правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міждисциплінарні та внутрішньо предметні зв'язки, вміння робити висновки, обґрунтовувати відповідь, спираючись на чинну нормативно-правову базу, уміння письмово представити звітний матеріал.

Індивідуальна самостійна робота виконується здобувачами вищої освіти самостійно протягом вивчення дисципліни із проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу й оприлюдненням результатів під час проведення практичних занять із дисципліни з тем 1–11.

Індивідуальна самостійна робота передбачає виконання практичного завдання за різними варіантами, які передбачають відображення об'єктів обліку з використанням елементів методу бухгалтерського обліку, проведення додаткових розрахунків, охоплює усі теми курсу.

## Підсумковий контроль

*Підсумковий контроль* успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться в усній формі – екзамену.

Кожна відповідь на екзамені складається з двох теоретичних питань та одного практичного завдання. Відповідь повинна містити: формулювання сутності основних понять з царині бухгалтерського обліку, нормативно-правове регулювання об'єктів обліку. Питання оцінюються за повнотою відповіді. Практичне завдання оцінюють за правильністю виконання.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

26–30 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

16–25 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

11–15 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але поверхово аналізує матеріал без глибокого всебічного аналізу, без обґрунтування та аргументації, при цьому допускає окремі суттєві неточності та помилки.

6–10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1–5 балів – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості теоретичних питань. Відповіді загальні, при цьому допускаються суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

### *Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:*

1. Загальна характеристика господарського обліку та основні етапи його розвитку.
2. Види господарського обліку.
3. Види бухгалтерського обліку та взаємозв'язок між видами обліку.
4. Завдання та функції бухгалтерського обліку. Користувачі облікової інформації.
5. Основні принципи бухгалтерського обліку.
6. Державне регулювання системи бухгалтерського обліку.
7. Основні нормативні акти, які регламентують побудову та організацію

обліку.

8. Облікова політика підприємств, її суть і значення.
9. Предмет бухгалтерського обліку та головні його об'єкти.
10. Класифікація господарських засобів за їх складом, розміщенням і використанням.
11. Класифікація джерел формування господарських засобів.
12. Поняття, сутність та елементи методу бухгалтерського обліку.
13. Поняття і призначення бухгалтерського балансу.
14. Будова і зміст балансу.
15. Оцінка та групування статей балансу. Порядок читання та аналізу балансу.
16. Типи господарських операцій та характеристика змін, які вони спричиняють у балансі.
17. Поняття і призначення рахунків. Побудова рахунків.
18. Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки, їх структура.
19. Подвійний запис на рахунках: його сутність і контрольне значення.
20. Кореспонденція рахунків. Види бухгалтерських проводок.
21. Рахунки синтетичного й аналітичного обліку.
22. Синтетичний і аналітичний облік. Правила і принципи ведення аналітичного обліку.
23. Узагальнення даних поточного обліку: оборотні відомості по синтетичних рахунках, оборотні відомості по аналітичних рахунках.
24. Взаємозв'язок між системою рахунків і балансом.
25. Поняття та значення класифікації рахунків. Принципи класифікації рахунків.
26. Класифікація рахунків за економічним змістом.
27. Класифікація рахунків за призначенням і структурою.
28. Поняття і призначення Плану рахунків. Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку.
29. Характеристика позабалансових рахунків. Облік на позабалансових рахунках.
30. Первинне спостереження і його документальне відображення. Бухгалтерський документ і його реквізити.
31. Функції бухгалтерських документів. Принципи документування.
32. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів. Матеріальні носії інформації.
33. Документообіг і порядок зберігання документів.
34. Місце і роль інвентаризації в системі бухгалтерського обліку
35. Поняття, мета і завдання інвентаризації. Об'єкти і суб'єкти інвентаризації.
36. Класифікація інвентаризації. Принципи інвентаризації.
37. Порядок проведення інвентаризації та відображення результатів.



38. Основи оцінки. Види оцінок.
39. Калькуляція як елемент методу бухгалтерського обліку: поняття, значення, об'єкти та види калькуляції.
40. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення.
41. Основні форми ведення бухгалтерського обліку та їх характеристика.
42. Поняття основних засобів, їх класифікація.
43. Оцінка основних засобів.
44. Документальне оформлення обліку руху основних засобів.
45. Синтетичний облік основних засобів.
46. Облік витрат на поліпшення та утримання основних засобів.
47. Облік амортизації основних засобів.
48. Поняття нематеріальних активів, їх класифікація.
49. Визнання та оцінка нематеріальних активів.
50. Документальне оформлення обліку руху нематеріальних активів.
51. Синтетичний облік нематеріальних активів.
52. Облік амортизації нематеріальних активів.
53. Завдання обліку та управління виробничими запасами. Організація обліку виробничих запасів, їх класифікація.
54. Оцінка виробничих запасів.
55. Синтетичний облік операцій, пов'язаних із надходженням запасів на підприємство.
56. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку вибуття запасів.
57. Організація касових операцій на підприємстві: нормативно-правове регулювання порядку ведення касових операцій.
58. Документування касових операцій. Відображення касових операцій на рахунках бухгалтерського обліку.
59. Документування господарських операцій на рахунках в банках за різних форм розрахунків.
60. Облік операцій на поточному рахунку.
61. Поняття та класифікація дебіторської заборгованості. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості.
62. Облік розрахунків з підзвітними особами.
63. Документування розрахунків з підзвітними особами.
64. Поняття, визнання, класифікація та оцінка зобов'язань.
65. Облік розрахунків за авансами одержаними.
66. Поняття, види та порядок укладання кредитних договорів.
67. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками.
68. Завдання та принципи організації обліку праці та її оплати. Економічний зміст оплати праці та її форми.
69. Облік особового складу працівників.
70. Первинний облік затрат праці та її оплати.
71. Порядок обліку нарахувань з оплати праці. Облік утримань із заробітної

плати.

72. Облік відрахувань на соціальні заходи.

73. Склад і класифікація витрат. Облік витрат діяльності.

74. Загальні підходи до організації обліку доходів діяльності: визнання, оцінка та класифікація доходів діяльності.

75. Поняття фінансових результатів та порядок визначення фінансових результатів підприємства за видами діяльності.

76. Поняття про звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Класифікація звітності.

77. Загальні принципи організації надання фінансової звітності. Склад фінансової звітності та вимоги до неї.

78. Мета, структура і техніка складання форми №1 „Баланс”.

79. Призначення та структура форми №2 „Звіт про фінансові результати”.

### **Політика викладання навчальної дисципліни**

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

### **РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

#### **Література:**

1. Тюріна, Д. Ринок туризму в Україні: стан і проблеми в умовах сьогодення. Економіка та суспільство, (30). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-18>

2. Тюріна, Д. Аналіз тенденцій розвитку сфери туризму з урахуванням статистичного обліку та звітності. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку», 2021. № 59. [http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/59\\_2021/26.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/59_2021/26.pdf)

3. Тюріна, Д., [Бабич, Д.](#), [Кібенко, Я.](#) Розроблення планування в системі фінансового управління підприємством. Електронний науково-практичний

журнал «Інфраструктура ринку», (34/2019). С. 74-77. [http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/34\\_2019\\_ukr/12.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/34_2019_ukr/12.pdf)

4. Тюріна, Д., Пенська, І., Федяй, Г. Фінансова стійкість підприємства як ключова характеристика фінансового стану. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку», (36/2019). С. 436-439. [http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36\\_2019\\_ukr/69.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/69.pdf).

5. Тюріна, Д., Єрмоленко, О. Структурне моделювання облікової політики підприємства. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка, Т. 23, Вип. 2. – С. 124-127. [http://www.visnyk-onu.od.ua/journal/2018\\_23\\_2/27.pdf](http://www.visnyk-onu.od.ua/journal/2018_23_2/27.pdf)

10. Тюріна, Д., Свідерський, В., Афанасенко, М. Стратегічне планування як інструмент ефективної діяльності підприємства. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку», (24/2018). С. 273-277. [http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/24\\_2018\\_ukr/48.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/24_2018_ukr/48.pdf)

11. Бухгалтерський облік : підруч. / Р.Ф. Бруханський [Електронний ресурс] :  
– Режим доступу :  
<http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/8959/1/Бруханський%20Р.%20Ф.%20Бухгалтерський%20облік.%20Підручник%2С%202016.pdf>

12. Бухгалтерський облік : підруч. / В.Ф. Максимова [Електронний ресурс] :  
– Режим доступу :  
<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/506/1/Максімова%20В.Ф.%20%20Бухгалтерський%20облік%20підручник.pdf>

13. Довідник типових операцій (Частина 1) // Податки та бухгалтерський облік. – Спецвипуск. – 28 вересня 2009. – №9. – 120 с.

14. Довідник типових операцій (Частина 2) // Податки та бухгалтерський облік. – Спецвипуск. – 26 жовтня 2009. – №10. – 120 с.

15. Запаси [Електронний ресурс] : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>

16. Інкасація готівки: організація, оформлення, облік [Електронний ресурс]:  
– Режим доступу : <http://www.dtk.com.ua/show/1bid04643.html>

17. Інвентаризація каси та бланків суворої звітності [Електронний ресурс] : –  
Режим доступу : <http://www.dtk.com.ua/show/1cid02467.html>

18. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014р. № 879 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні

вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 року № 73 зі змінами та доповненнями. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

20. Методичні рекомендації щодо формування собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості [Електронний ресурс] : наказ Міністерства промислової політики України від 09 липня 2007 року № 373. – Режим доступу : [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/FIN30532.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN30532.html)

21. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561. – Режим доступу : [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/MF03270.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF03270.html)

22. Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах [Електронний ресурс]: Інструкція затверджена постановою Правління НБУ від 12.11.03 р. № 492. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?>

23. Положення про ведення касових операцій у національній валюті України [Електронний ресурс] : Інструкція затверджена Постановою Правління НБУ від грудня 2017 року № 148. – Режим доступу : [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/ed\\_2009\\_04\\_29/an/36/RE10320.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2009_04_29/an/36/RE10320.html)

24. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16 липня 1999 р. №996-XIV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>

25. 15. Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : Інструкція затверджена у Міністерстві фінансів України від 30.11.99р. №291, зареєстрована у Міністерстві юстиції України 21.12.99р. № 892/4185. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>

26. Основні засоби [Електронний ресурс] : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>

27. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. Підручник / Н.М Ткаченко – К.: Алерта, 2006. – 1080 с.

## Інформаційні ресурси

1. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка, пров. Короленка, 18 E-mail: [LS@korolenko.kharkov.com](mailto:LS@korolenko.kharkov.com) <http://korolenko.kharkov.com>
2. Харківська обласна універсальна наукова бібліотека, вул. Кооперативна, 3/2 E-mail: [director@library.kharkov.ua](mailto:director@library.kharkov.ua) <http://www.library.kharkov.ua>
3. Інтерактивна бухгалтерія [Електронний ресурс] : електронний журнал. – Режим доступу : <http://www.interbuh.com.ua>
4. Дебет-кредит [Електронний ресурс] : електронний журнал. – Режим доступу : <http://www.dtk.com.ua>
5. Законодавство України [Електронний ресурс] : База даних. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
6. Ліга: Закон [Електронний ресурс] : Правовий портал України. – Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>

Розробник:  
доц. кафедри менеджменту,  
канд. пед. наук, доц.



Діна ТЮРІНА